

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΒΕΡΝΑΡΔΙΝΟΣ ΠΙΝΤΟΥΡΙΚΚΙΟ

Ένας μεγάλος ζωγράφος, ευνουχισμένος του Πάπα. Πώς έγινε Πάπας ο Ροδερίκος Βοργίας. Η περιφημη Ρεζα Βανότσα. Κάισαρ και Λουκρητία Βοργία. Έρωτες, μίσση, εγκλήματα. Ένα πτώμα στον Τίβερι! Η Ιουλία Φαρνέζα. Από τι πέθανε ο Πιντουρικό. Το σαρκοφάγουμε κιβώτιο με τα φλουριά. Η άπιστη γυναίκα του Βερναρδίνου κ.τ.λ.

Ένας από τους διασημότερους ζωγράφους της Ιταλίας, στην εποχή της Αναγέννησας, είχε και ο Βερναρδίνος Πιντουρικό, του οποίου θα άφηγηθούμε εδώ τη ζωή.

Ο Πιντουρικό εγγράφηκε στην αρχή στην Περουζία, κατοπιν δὲ έφυγε για τὴ Σιέννα, όπου έμεινε αρκετόν καιρό και ζωγράφισε περίφημες εικόνες. Μετά τη Σιέννα ο Πιντουρικό πήγε στη Ρώμη, την ήμερα ακριβώς που έξελέγη Πάπας ο Ροδερίκος Βοργίας, στις 10 Αιγούστου του 1492, με τὸ όνομα Αλέξανδρος ο 6ος.

Ο Βερναρδίνος Πιντουρικό έγινε άμεσα ο ευνουχισμένος καλλιτέχνης του Αλέξανδρου του. Μά πρώτου προχωρήσαμε στις άλλες δόξες του ζωγράφου, ως σταματήσουμε προηγουμένως στο πρόσωπο αὐτοῦ.

Ο Πιντουρικό εγγράφηκε στην αρχή στην Περουζία, κατοπιν δὲ έφυγε για τὴ Σιέννα, όπου έμεινε αρκετόν καιρό και ζωγράφισε περίφημες εικόνες. Μετά τη Σιέννα ο Πιντουρικό πήγε στη Ρώμη, την ήμερα ακριβώς που έξελέγη Πάπας ο Ροδερίκος Βοργίας, στις 10 Αιγούστου του 1492, με τὸ όνομα Αλέξανδρος ο 6ος. Ο Βερναρδίνος Πιντουρικό έγινε άμεσα ο ευνουχισμένος καλλιτέχνης του Αλέξανδρου του. Μά πρώτου προχωρήσαμε στις άλλες δόξες του ζωγράφου, ως σταματήσουμε προηγουμένως στο πρόσωπο αὐτοῦ.

Λουκρητία Βοργία

Μά άξαφνα, ο άνθρωπος αὐτός, μέσα στη διεφθαρμένη ζωή που ζούσε, σοφίστηκε να γίνει Πάπας! Είπε άγνωστο τὸ πὸς του κατέθηκε αὐτή η σκέψη. Τὸ βέβαιο μοναχό είναι ὅτι έγινε άμεσα κληρικός, πέθανε από την λουσία ζωή του σε μία ζωή ταπεινή, από την τελευτή στη μετάνοια καί έγινε ένας Σολομών στη σοφία, Ένας Ιωβ στην ταπινότη, Ένας Μωυσής στὸ κήρυγμα του λόγου του Θεοῦ. Τέλος έγινε Πάπας!

Η Ρώμη ολόκληρη ξεθεύαζε τις αρετές και τις αγαθοεργίες του καινογενούς άρχηγού της Καθολικής Έκκλησίας. Μά εκείνο που δὲν έβλεπε ἢ έκανε πὸς δὲν έβλεπε, ήταν ἡ διαγογή των παιδιών του. Γιατί αληθινά, ἢ ιστορικά δὲν άναφέρει άπισσιώτερα ὀνόματα από τὰ του Κάισαρος καί της Λουκρητίας Βοργία!

Έρχομε διηγηθῆ καί ἄλλοτε τὰ φρικιαστικά εγκλήματα των ἡμπαραρμένων αὐτῶν αδελφῶν. Έδώ δὲ σταματήσουμε σὲ κάτ' ἄλλο, γιὰ νὰ ζαναγορίσουμε καί στὸν Βερναρδίνου Πιντουρικό: Οἱ δύο γιοιοὶ τοῦ Πάπα, Φαργιάσκου καί Κάισαρος, είχαν αισθανθῆ ἔξαινα ἕνα παράφορο αίσθημα γιὰ τὴν ἀδελφή τους τὴ Λουκρητία! Τὸ μαρὸ αὐτὸ αίσθημα τους δὲν μπόρεσαν καί δὲν θέλησαν, διεφθαρμένοι ὡς ἦταν, νὰ τὸ καταπιέξουν. Καί ὅχι μονάχα αὐτὸ, μα καί μα τρομερῆ ζηλοτυπία καί ἕνα θανάσιμο μίσος ἀναπτύχθηκε ἀνάμεσα στοὺς δύο ἀντετρατάς.

Ένα βράδι, πὸς ο Πάπας έτρωγε μαζί με τοὺς δύο γιοιούς του, ο Φαργιάσκος πήρε ἕνα γράμμα, πὸς τὸ δέφερε κάποιος ἀπεισταμένος. Ο ἄδελφός του Κάισαρος έφραξε γογγυο-γογγυο μαί ματιά καί εἶδε τὸ γραφικό χαρακτηρισμό αὐτοῦ τοῦ γράμματος. Ήταν από τὴ Λουκρητία. Δὲν εἶπε φωνικά τίποτα καί μετὰ τὸ γένημα οἱ δύο αδελφοὶ ἀνέβηκαν στὰ ἄλλα τους, πήγαν λίγο μαζί καί έπειτα χωρίστηκαν.

Ο Φαργιάσκος τράβηξε πρὸς τὸ μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Σέξτου, όπου έμεινε ἡ ἀδελφή του ἡ Λουκρητία, καί ο ἄλλος πήγε στὸ σπίτι του. Μά τὸ πρωὶ τῆς ἄλλης μέρας μαί τρομερῆ εἰδηο συνεταιράζε ολόκληρη τὴ Ρώμη: Εἶχαν ἀνασῆρει από τὸν Τίβερι τὸ πτώμα τοῦ Φαργιάσκου, τοῦ μεγαλειτέρου γιοιοῦ τοῦ Πάπα! Καί

κανείς ποτὲ δὲν έμαθε πὸς καί γιατί τὸν σκότωσε. Μονάχα ο Κάισαρος ἴσως νὰ ἤξερε κάτι, μα αὐτός, φρικιά, δὲν μίλησε...

Ύστερα ὡστόσο από τὸ περιστατικό αὐτὸ ο Πάπας έπεσε σὲ μεγάλη θλίψη. Καί οἱ χρονικογράφοι διηγούνται ὅτι τόσο μεγάλη ἦταν ἡ θλίψη του αὐτῆ, ὡστε εἶχε πάρει στὴ θέσι τῆς Ρόζας Βανότσας, πὸς εἶχε πεθάνει, τὴν Ἰουλία Φαρνέζα, μα ὡριστάτη γυναίκα, γιὰ νὰ βοηθοντά τὴν ψυχογρία καί τὴ λήθη...

Τὴν εποχή αὐτῆ ο Πάπας ἀνέθεσε στὸν Πιντουρικό νὰ τοῦ κάνει μα καινούργια εἰκόνα. Ο Ζωγράφος, πὸς τοῦ εἶχε δώσει ὡς τότε πολλὰ ἀριστουργηματικά ἔργα, τοῦ τὴν έκανε πράγματι καί ἡ εἰκόνα αὐτῆ, πὸς εἶνε τὸ ὡραιότερο ἔργο του, φέρει τὸν τίτλο «Λουκρητία». Εἶνε ζωγραφισμένη σὲ μία από τις αἰθούσες τοῦ Βατικανοῦ καί παρασταίνει τὸν Πάπα Βοργία γονατιστὸ μπροστά στὴν Παρθένου. Μόνο πὸς τὰ χαρακτηριστικά τῆς Θεοτόκου ἀναγνωρίζει κανείς τὴν Ἰουλία Φαρνέζα!

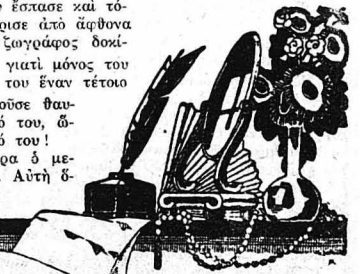
Ο Πιντουρικό έκανε καί πολλοὺς ἄλλους πίνακες ἀκόμα από τὴ ζωή τοῦ Πάπα. Ζωγράφισε καί πορτραίτα πολλῶν ἀριστοκρατῶν τῆς εποχῆς ἐκείνης, ἀνάμεσα στὰ ὁποῖα συγκαταλέγεται καί τὸ τοῦ Κάισαρος Βοργία. Ο Κάισαρος θὰ πὸςως ἀσφαλῶς στὸ ζωγράφο κανέναν χεμίωνα, γιὰ τὸ καλοκαίρι, ὅπως διηγούνται οἱ χρονικογράφοι τῆς εποχῆς, τὸ πρῶσοπὸ του γεμίσε από κατ' ἀλλόλοτα σπειρία, πὸς προεφάνησαν ἴσως από κάποια ἀπόπειρα δηλητηρίασας πὸς τοῦ εἶχαν κάνει, καί τὰ ὁποῖα προξενούσαν ἀληθινῆ φρενί!

Τέλος ο Πιντουρικό ἀνέλαβε νὰ ζωγραφίσῃ μαί εἰκόνη τῆς Παρθένου σ' ἕνα μοναστήρι, πὸς ἦταν ἀπερωμένο στὸν Ἁγιο Φαργιάσκο. Ο Ζωγράφος ζήτησε τότε ἀπ' τοὺς καλογέρους νὰ τοῦ παραχωρήσουν ἕνα δωμάτιο στὸ μοναστήρι γιὰ νὰ ἐργασθῆ καί τοὺς παρακάλεσε νὰ τὸ ἀδειάσουν από όλα τὰ ἔπιπλα πὸς περιείχε.

Οἱ μοναχοὶ ξετέλεσαν τὴν ἐπιθυμία του, μα δταν ο καλλιτέχνης μπῆκε στὸ δωμάτιο πὸς τοῦ ὤρισαν, βόηξε ἐκεῖ σὲ μία γωνία ἕνα παμπάλαιο κιβώτιο, τὸ ὁποῖο ἦταν παραρμένο ἐκεῖ από χρόνια. Ο Πιντουρικό θέλησε νὰ τὸ βγάλῃ καί αὐτὸ ἔβω καί δοκίμασε νὰ τὸ σκίσει, μα δὲν μπόρεσε, γιὰ ἦταν πὸς βαρὸ! Φάνησε τότε τοὺς μοναχούς καί τοὺς παρακάλεσε νὰ τὸ βγάλουν καί αὐτὸ ἔβω, γιὰ ἔτσι ὡς ἦταν παλιὸ καί σκουριασμένο τὸν πείραξε στὰ νεύρα καί δὲν τὸν ἔβρινε νὰ ἐργασθῆ!

Οἱ καλόγχοι ὕπνωσαν. Μά τὴν ὥρα πὸς τὸ μετέφεραν, ἕνα από τὰ πλάγια τοῦ κιβωτίου ἔσπασε καί τότε τὸ δωμάτιο πλημμύρισε από ἀφθονα χριστὰ νομίσματα! Ο Ζωγράφος δοκίμασε τότε τὴση θλίψη, γιὰ ἰμόνος του εἶχε διώξει από κοντά του ἕναν τέτοιο θησαυρὸ, πὸς θὰ μπόρῶσε θαυμάσια νὰ τὸν ἐχῆ δικὸ του, ὡστε πέθανε ἀπ' τὸ κακό του!

Έτσι χάθηκε πρῶσορα ο μεγάλος αὐτὸς ζωγράφος. Αὐτῆ δ-

ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΚΕΦΙ

ΕΥΘΥΜΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

Κάποιος στρατιώτης νεοώλλετος συλλαμβάνεται στο δρόμο από την περιπόλο, χωρίς άδεια.

— Σε ποιά τάγμα ανήκεις; τόν ερωτά ό έπί κεφαλής της περιπόλου.

— Δέν άνήκο οέ τάγμα, άπαντά ό στρατιώτης. Είμαι στο έ ρέ μ π ε λ ο λ ό γ ο ! . . .

— Στο... έριπτελο λόγο; Μπάς και θές νά πής, μωρέ, στόν έ μ π ε δ ο ;

— Νά, στόν έριπτεδο, στόν ορέμπτελο, τό ίδιο κάνει! . . .

‘Ο δεκανεύς κατά τή θεωρία:

— ‘Ο πολικός άστήρ είνε... άπλανήτης και διά τούτο δέν κινείται! . . .

Κάποιος νεαρός καθόταν πίσω από μιά κυρία, προς τήν οποία έ τρεφε κάποιο κορυφο άσθημα, χωρίς νά τοκμά νά τής άπευθύνη τό λόγο. Σε μιά στιγμή πού είδε στη ράχι της μιά μνίγα, έθεώρησε τήν εικόρεια κατάλληλη και τής είπε:

— Κυρία, κάτσιο... ζωο είνε πίσω σας... .

— ‘Α! ‘Θεέ μου, έκανε έκεινή τρομαγμένη. Δέν άντελήφην ότι είσαστε πίσω μου! . . .

Κάποιος νεαρός δικηγόρος, ό οποίος δέν έφημιζετο και τόσο γιά τήν έπιστημονική του ικανότητα, παρουσιάστηκε γιά πρώτη φορά στο δικαστήριο να υπερασπίση τήν έπόθεση μιάς φτωχής άοφάνης. Μετά τήν αίσια έκβάση της δίξης, ό νεαρός νομομαθής έπλησίασε τόν πρόεδρο τού δικαστηρίου και τού είπε:

— ‘Ε, πώς σας φάνηκε; Σάς διήγερα τή συμπάθεια;

— ‘Οχι, αλλά νού κινήσατε τόν... οίκτο! άπάντησε ό πρόεδρος.

‘Ο δάσκαλος. — Πότε και πώς καταλαβαίνουμε ότι ό χρόνος είνε χόημα;

‘Ο μαθητής. — ‘Όταν πάροουμε ένα άμάξι... με τήν ώρα! . . .

‘Η κόρη. — ‘Αχ, μπαμπάκα! Αύτός ό λογαγός μου έχει κατακτήσει τή καρδιά... .

‘Ο πατέρας. — Αυτό δέν είνε και πολύ σπουδαίο, κόρη μου. Τό σπουδαιότερο είνε ότι θά ζητήσει μεγάλη... πολεμική άποψημίσαι! . . .

‘Ο γιατρός. — Κατά τήν εξέτασί μου διέγνωσα στη σύζυγό σας μιά μικρή άδυναμία... .

‘Ο σύζυγος. — Δέν μιμώσατε, γιατρέ μου, νά έξακριβώσετε γιά ποιόν; . . .

μος ή έκδοχή γιά τό θάνατό του είνε της γυναίκας του. Και μπορεί κανείς νά μίν τήν πιστέψη, γιατί είνε γνωστό ότι ή γυναίκα τού Πιντοριζάο είχε κόμει με τήν έκτροχιασμένη ζωή της από πολόν καιρό δυστυχισμένο τό ζωγάριο και ότι τήν ώρα που ό Πιντοριζάο πέθαινε γιά τόν ένα ή γιά τόν άλλο λόγο, έκεινή έφυγε άπ' τό κρεβάτι τού έτοιμοθάνατου άνδρός της γιά νά πεί νά βεί κάποιο φίλο της!

Αυτά συνέβησαν στα 1513. Από χρόνια προητέρα είχε πεθάνει κ' ό Πάπας ‘Αλέξανδρος 6ος και τρεις μήνες προητέρα ό Κάισαρ Βοργίας σκοτώθηκε οέ μιά μάχη.

‘Όσο γιά τή Λουκρητία Βοργία, αυτή, άπιστη φίλη και άπιστη σύζυγος, τέσσαρες φορές παντρεμένη και δυό φορές χήρα, γιατί ό Κάισαρ ό άδελφός της είχε σκοτώσει από ζήλεια τούς άνδρες της, πέθανε τελευταία, άφοι ό λαός τήν έλάτρευε οά βασίλισσα και ό ‘Αριστοός, ό μεγάλος ποιητής της έλοχίς της, τήν έτραγουδούσε οάν θεά... .

ΑΓΓΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΟΙ ΜΝΗΣΤΗΡΕΣ ΤΟΥ ΝΤΕΒΟΝΣΑΪΡ

‘Η Νανού, ή ώμορφη και ξανθή Νανού, θά παντρευόταν τήν άλλη μέρα τόν ‘Εντβίν, τόν πιο ώμορφο και πιο περήφανο τούτση της Ντεβονσάο.

— Καλή νύχτα, Νανού, τής είπε έκείνο τό βράδι ό νέος φεύγοντας από τό σπίτι της. Αίθιο δέν θα οέ λένε πιά μνηστή μου... Αίθιο... .

Μά δέν μιμώσε να τελειώσει τή φράση του, γιατί ή νέα τού έφραξε τά χείλη με τό άβρο της χέρι, πού έκείνος τό πήρε μέσ' στο δικό του και τό έφάριξε με πάθος.

‘Επειτα, άφοι κληνηχτιστσαν, ή νέα ξαναμπίκε στο σπίτι της και ό ‘Εντβίν άπομακρύνθηκε.

‘Ο ‘Εντβίν πλησίασε πιά στο δάσος πού χωρίζε τό σπίτι του από τό σπίτι της Νανού, όταν άξαφνα άκουσε νά χτυπά από μακριά ή καρδιάνα τού παρεκκλήσιου της Παναγίας, στο όποιο πηγαίνουν ή παρθένες γιά να προσευχηθούν τήν παρσιανή τού γάμου τους. Τήν ίδια στιγμή πρόβλε από πέρα κ' ό Τονί, ό τούμφορς κληγός τών τσαράνων, πού ήταν ό πιο καλός του φίλος.

— ‘Εντβίν! ‘Εντβίν! τού φώναξε. ‘Ελα μιά στιγμή έδώ... ‘Θέλω να σου δείξω τήν ωραία φοράδα πού άγόρασα από τό ‘Γκάζ. ‘Εού ξερείς καλά από άλογα και θέλω νά μου πής τή γνώμη σου.

‘Ο ‘Εντβίν άκολούθησε τό φίλο του ως τό σπίτι του γιά νά δη τό ζωο του. Μά όταν ξαναγύρισε μόνος και μητρε μέσα στο δάσος γιά νά τό περάση, είχε νυχτώσει πιά.

‘Εξαφνα, καθώς περπατούσε, άκουσε ένα ανάλαφρο θόρυβο μέσα στα φύλλα.

— ‘Ω... σκέπτηκε ό ‘Εντβίν. ‘Θά είνε τίποτε περιστερία πού δέν κούρναξαν άκόμη... ‘Θά μου χρησιμεύσουν γιά τό αέρα μου γέφυρα... .

Και στριβώντας τό τόξο του στο στήθος, έφραξε ένας βέλος προς τήν διεύθυνση, από τήν οποία είχε άκούσει τό θόρυβο. ‘Ενας ή-ποκόμφορς στεναγμός άκούστηκε τότε, τά φύλλα άναταράχτηκαν και δυό περιστερία ξετετάχτηκαν τρομαγμένα.

‘Ο ‘Εντβίν δέν μιμώσε να δη άν ήσαν πηγουμένα, ούτε τό βέλος τού έφραξε νά βή, γιατί ή νέχτα ήταν πολύ σκοτεινή.

— ‘Αστόχησα! φημίος κ' έξακολούθησε τό δρόμο του, σιγοτραγουδώντας ένα έθιμο τραγούδι.

‘Όταν έφτασε τέλος στο σπίτι του, κοιρασιμένος καθώς ήταν από τή συγκίνησι, έπεσε άμέσως και κοιμήθηκε. ‘Εξαφνα, καθώς κοιμόταν, έννοιωσε άπάνω στα χείλη του τό άβρο χέρι της Νανού.

Τού φάνηκε τότε στόν ύπνο του πως άνοιξε τά μάτια του κ' ότι ή άφραβιαστικά του βρισζόταν εκεί κοντά του, κάτω δε κ' ή τή χέρι της, πού τό στήριζε στην καρδιά της, φανόντοσαν σταγόνες αίματος, από τις οποίες είχε λερωθεί τό πάλλεντο πρόσωπό της.

— ‘Εντβίν, τού φημίος, ήρθα νά σ' άποχαρτίσω... Αίθιο δέν θα χωριστουμε πιά... ‘Θά είμαι όμοιος ή αιώνια μνηστή σου... .

Και ή άπτασία, άφοι είπε τά λόγια αυτά, έξαφανίστηκε, ένδ ό ‘Εντβίν ξαναέφερε διατηρόντας ζωντανή τήν άνάμνησι τού τρομερού του όνειρου... .

‘Αμέσως, χωρίς νά περιμένη τούς συντρόφους του, φόρεσε τά κωνούγια του φορξα και διευθύνθηκε στο σπίτι της Νανού με άγωνία... .

‘Ο σφραγός ήταν ολόκαθαρος, ή καρμίνες χτυπούσαν, ή νέες φορούσαν ολόκληρα φορέματα και οι νέες κρατούσαν στεφάνια από άστρα τριαντάφυλλα.

Μά ή καρμίνες χτυπούσαν πένθιμα, ή νέες θρηνοδούσαν κ' οι νέου έβδαν τό στεφάνια τού έλάνου σ' ένα φέρετρο... .

‘Η Νανού είχε πεθάνει... ‘Η Νανού είχε σκοτωθεί από τό βέλος τού ‘Εντβίν τή στιγμή άκριβώς πού έφραγε από τό παρεκκλήσιο της Παναγίας, όπου είχε πάει να προσευχηθί. ‘Ο άγαπήμενος της, άντι νά χτυπήσει τό περιστέρι, είχε χτυπήσει αυτήν... .

‘Ενας τάφος βρίσκεται κοντά στο παρεκκλήσιο της Παναγίας, μα μέσα στα λουλούδια και στην άφθονη βλάστησι πού τόν σκεπάζουν, φαίνεται χαρραμένο ένα τόξο κ' ένα βέλος... . Είνε ό τάφος της Νανού... .

